

BAHAETTİN ŞAKİR'E ATFEDİLEN SAHTE MEKTUPLAR VE TANER AKÇAM'IN KANDIRMACALARI

AVİM

21 Nisanda Agos Gazetesinde Bahaettin Şakirin Ermenilerin imhasına dair mektupları başlığıyla Taner Akçam tarafından bir makale yayınlandı. Makalede Akçam, Aram Andonyan tarafından yayınlanan ve Bahaettin Şakire atfedilen iki adet sahte mektubun gerçek olduğunu iddia etmekte ve bunu Andonyan mektuplarındaki imzanın Bahaettin Şakire ait yazı ve mektuplardaki gerçek imzalara benzemesiyle açıklamaktadır. Daha önce farklı AVİM çalışmalarında Akçamın Andonyan belgelerini doğrulamak için yayınladığı kitapta ne tür tahrifatlar yaptığı ve kendisinin eleştirdiği Şinasi Orel ve Süreyya Yucaya ait ifadeleri nasıl çarpıtarak bağlamı dışına çıkardığı ve bu sayede argümanlarını çarpıtarak kendini haklı göstermeye çalıştığı etraflı bir şekilde gösterilmiştir. [1]

Her zaman olduğu gibi bu defa da Akçamın iddia ve açıklamaları yanıltıcı ifadeler ve büyük eksikliklerle doludur ve imzalar hakkında ileri sürdüğü savlar ciddi çelişkiler içermektedir.

İlk olarak, sahte imzalar ile gerçek imza örnekleri arasında şeklen kabaca bir benzerlik bulunmasına karşın, imzalar etraflıca incelendiğinde gerçek imzalar ile Andonyan belgelerinde bulunan sahte imzalar arasında ciddi farklar bulunduğu ortaya çıkmaktadır. Aşağıda sunulan tablonun sol sütunda Bahaettin Şakir Beye ait gerçek imzalardan örnekler verilmektedir. Tablonun sağ sütununda ise Andonyan belgelerinde yayınlanan ve Bahaettin Şakire atfedilen sahte mektuplardaki imzalar sunulmaktadır. İki imza grubu arasındaki farkları okuyucuların daha iyi görebilmesi için gerçek imza örneklerinin sahte örneklerde bulunmayan farklı kısımları kırmızı daire içine alınarak gösterilmiştir.

Image not found or type unknown

Tablodan da net bir şekilde görülebileceği üzere, gerçek ve sahte imzalar arasında ciddi farklar bulunmakta ve sahte imzaların gerçekleri taklit edilerek benzetilmeye çalışıldığı ortaya çıkmaktadır. Bu noktada Bahaettin Şakirin imzalarının neye dayanarak taklit edildiği hususunda okuyucuların zihninde bazı soru işaretleri belirebilir. Ancak hem İttihat ve Terakki Cemiyetinin önde gelen isimleri arasında olması ve hem de çeşitli Jön Türk yayın organlarına yazdığı açık mektuplardan Bahaettin Şakirin imzası zaten kamuoyu tarafından bilinmekteydi. Yani para kazanmak için sahte belge üreten biri çeşitli dönemin gazete ve dergilerine bakarak Bahaettin Şakirin imzasını taklit etme şansına sahipti. Nitekim aşağıda sunulan ve 1902-1910 yılları arasında basılan Şura-yı Ümmet gazetesine ait bir sayıda Bahaettin Şakir Beye ait bir imza oldukça net bir şekilde yayınlanmıştır.

Image not found or type unknown

Bu nedenle sahte imza grubundaki imzaların kabaca ve şeklen gerçek imzalara bir nebze de olsa benzemesi şaşkınlık yaratmamalıdır.

Üstelik bu imzaların sahte olduğunun tek göstergesi gerçek imzalar ile sahte imzalar

arasındaki fark değildir. Andonyan belgelerindeki mektuplar coğrafi konum ve kronoloji ilişkisi açısından da sorunludurlar. Şubat ve Mart 1915 tarihinde İstanbuldan Adanaya yollanmış olduğu iddia edilen ve Bahaettin Şakir Bey'e atfedilen iki adet mektup bizi açıklanması imkânsız bir çelişkiye sokmaktadır. Zira Mektupların yollandığı tarihlerde Bahaettin Şakir Bey İstanbulda değil Erzurumdadır. Akşam son dönemde çarpıtılmış Ermeni söyleminin sözcüsü haline gelen Agostaki makalesinde de Bahaettin Şakirin o tarihlerde Erzurumda olduğunu ve Nisan 1915'e kadar İstanbula dönmediğini kabul etmektedir. Ancak mektupların İstanbuldan yollanması hususunu göz ardı ederek belgelerin sahte olduğunu gösteren bu müthiş çelişkiyi görmezden gelmekte ve belgelerin gerçek olduğu yönündeki mesnetsiz iddialarını sürdürmektedir.

Mektuplardaki imzaların detaylı olarak karşılaştırılması ve söz konusu mektupların içerik ve tarih bakımından incelenmesi Andonyan Belgelerinin sahte olduklarını şüpheye mahal vermeyecek bir şekilde ortaya çıkarmaktadır. Akşamın Agostaki makalesi ise her zaman yaptığı gibi kullandığı kaynakları çarpıtarak bir sonuç bir elde etme çabasıyla öteye geçmemektedir.

[1] Ömer Engin & Yiğit Alpogan, Review Article: Killing Orders: Talat Pashas Telegrams and the Armenian Genocide. *Review of Armenian Studies*, Issue 37 (2018).

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: AVİM, . 2026. "BAHAETTİN ŞAKİR'E ATFEDİLEN SAHTE MEKTUPLAR VE TANER AKÇAM'IN KANDIRMACALARI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2019 / 42. Nisan 30. Erişim Mayıs 11, 2026. <https://www.avimbulten.org/tr/Yorum/BAHAETTIN-SAKIR-E-ATFEDILEN-SAHTE-MEKTUPLAR-VE-TANER-AKCAM-IN-KANDIRMACALARI>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

@avimorgtr

<https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

